

Nastavni predmet: Hrvatski jezik

Razred: IX.

Nadnevak: 24. ožujka 2020.

Nastavna jedinica: Antun Branko Šimić: „Opomena“

Planirano: 2 nastavna sata

Upute za učenike:

Pažljivo čitajte zadatke i slijedite navedene upute za svaku aktivnost

---

I. sat

Aktivnost 1.

Poslušati pjesmu u izvedbi Ranka Bobana na:

<https://www.youtube.com/watch?v=wkBs-YARhPo>

Aktivnost 2.

Pročitajte bilješke o piscu.

Antun Branko Šimić rođen je 1898. u Hercegovini (Drinovcima). Poznati je pjesnik, esejist, prevoditelj i kritičar. Pod Matoševim utjecajem prvu fazu njegovog stvaranja obilježila je PEJZAŽNA LIRIKA, no proslavit će ga REFLEKSIVNA POEZIJA koju obilježavaju: općeljudska pitanja, smisao života, smrt, ljubav, prigušene boje, savršenstvo oblika (forme) pjesme, slobodan stih. Najistaknutiji je pisac hrvatskog modernizma i pravca u književnosti koji se zove EKSPRESIONIZAM.

Poznata zbirka pjesama „PREOBRAŽENJA“ sastoji se od 48 pjesama. Mnogi kritičari tvrde da je ona „najbolja hrvatska pjesnička zbirka.“

Aktivnost 3.

Polako i s razumijevanjem pročitajte pjesmu iz čitanke!

Aktivnost 4.

Interpretacija pjesme

Pjesma je dio zbirke „Preobraženja“

Vrsta pjesme: lirika, misaona (refleksivna) pjesma (ponoviti definiciju)

Tema: Pjesnik nas upozorava da kroz život ne idemo „maleni“ ispod zvijezda i da ne žalimo ni za čim u trenucima smrti.

Osnovni motiv: opomena čovjeku

Ostali motivi: zvijezde, svjetlost, pogledi, konac, prah

Doživljajne spoznaje pjesme za njezino lakše razumijevanje:

- Snažna, dramatično napregnuta emocija kojom pjesma započinje „čovječe!“ - obraćanje imperativom koje predstavlja sudbonosno pjesnikovo obraćanje čovjeku.
- Glagoli (pazi, pusti, prijeđi) -> u duhu su ekspresionizma (maloprije spomenutog književnog pravca) pisac nam govori što nam je činiti.
- Smjenjuju se osjećaji: 1. sudbonosnog

„ da ne ideš malen ispod zvijezda...“

2. presudnog i duboko značajnog

„ Da ni za čim ne žališ...“

3. duhovno uzvišenog

„ ...mjesto u prah prijeđi sav u zvijezde.“

Motivima zvijezda pjesnik nam poručuje da nam kraj života donosi nadstvaran dio.

Pjesnik kroz pjesmu mijenja smisao riječi „zvijezde“

U I. strofi – one su nešto uzvišeno, na neki način nedostižno

U II. strofi – označavaju duhovnost koja mora obuzeti cijelo tijelo da bi čovjekov život imao smisao (sitnice koje znače ljepotu života i njegov pravi smisao)

U III. strofi – su nešto što napuštamo na kraju života, ali samo nakratko. Nakon smrti, postat ćemo dio njih, ako to zaslužimo. Da bismo to zaslužili, moramo ispuniti sve uvjete koji su nam dani u prijašnjim stihovima.

- Pjesma nas navodi da razmislimo o duhovnom životu, odvojimo ga od materijalnog i pronađemo mu smisao.

U pjesmi možemo uočiti i gramatička odstupanja npr. „rastajo“ umjesto rastajao

Stilske figure:

Opkoračenje (u svakoj strofi): „ Čovječe pazi

da ne ideš malen

ispod zvijezda!“

Metaforički simbol: zvijezde: duhovnost, beskraj, vječnost

prah

Epiteti: blaga, zadnjim

Kontrast: zvijezde – prah (budemo li u životu samo tjelesni i neduhovni, robovi materijalizma, posmrtno ćemo postati samo prah i ništa više)

Stil pjesme: jednostavan

Stih: slobodan (nevezani) u rasponu od peterca do deseterca

Strofa: 4 strofe (tercine)

Izostankom interpunkcijskih znakova, osim uskličnika na kraju svake strofe postiže se imperativni ton pjesme.

Ritam: lagan

Osnovna misao: Ne živimo život samo kao materijalisti, nego i kao duhovna stvorenja koja streme nekim višim uistinu bitnim idealima kao što su ljubav, dobrota i istina da jednog dana, rastajući se s ovozemaljskim, ni za čim ne žalimo.

Zadatak za učenike: Ako vam vremenske prilike budu dopuštale, kada padne noć, izađite vani i podignite pogled prema nebu. Pogledajte zvijezde! Gledajte ih nekoliko minuta imajući na umu ovu pjesmu koju smo danas obradili. Zapitajte se za čim čeznete, čemu stremite, neka vam pogled na zvijezde pomogne dokučiti prave vrijednosti ovog života.

Drugi sat:

Čitajući stihove iz vaših čitanki poslušajte još jednom pjesmu „Opomena“ u izvedbi Ranka Bobana i neka vam ona posluži kao inspiracija za pismeni uradak na temu:

Čineći dobra djela želim zaslužiti zvijezde